

ГЛОБАЛЬНІ СВІТОВІ ВИКЛИКИ: ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬСТВА ПОВ'ЯЗАНІ З ПОВНОМАСШТАБНИМ ВТОРГНЕННЯМ

БОРКО Тетяна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна
ДОМАРАЦЬКА Олександра,
здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглядається основні глобальні світові виклики. Еколого-економічні проблеми сьогодення пов'язані з проблемою економіки України та проблемою раціонального використання земельних ресурсів, що виникають внаслідок військових дій і серйозно гальмують подальший економічний розвиток країни.

Ключові слова: глобальні виклики, глобалізація, екологічна загроза, економічна безпека.

Глобалізація економіки є однією з основних тенденцій розвитку сучасного світу, яка супроводжується рядом позитивних і негативних наслідків. З одного боку, процеси глобалізації сприяють зростанню світової економіки, розширенню міжнародної кооперації, прискоренню розвитку продуктивних сил науки і техніки. З іншого боку, для багатьох країн, у тому числі для України, глобалізація створює багато ризиків і загроз, що призводить до різкого зниження економічного потенціалу країни, впливає на її стабільність і здатність на рівних конкурувати з іншими учасниками міжнародного поділу [1].

Глобалізація останніх десятиліть стала незаперечним фактом нашої реальності. У контексті наукового дискурсу, можна стверджувати, що глобалізація представляє собою багатовимірний процес, який руйнує традиційні національні кордони, спричиняючи інтеграцію національних економік, культур, технологій та систем управління. Цей процес породжує комплексні міжзалежності та взаємозв'язки, обумовлені рухом людей, капіталу, ідей та інших елементів. Однією із критичних проблем, яка впливає з цього процесу, є загроза втрати національної ідентичності, оскільки традиційні форми

самосвідомості та ідентифікації піддаються ерозії, відсутній чіткий механізм їх збереження та передачі наступним поколінням. Масштабне вторгнення російської федерації в Україну створило нову реальність, зміцнило політичну єдність та національну ідентичність. Справжні причини агресії росії – знищення українського народу, позбавлення його права на індивідуальність і незалежний розвиток. Українці довели всім, що побутують як народ з громадянською та національною ідентичністю, здатний захистити свою незалежність, територіальну цілісність та соборність [2].

Сьогодні, в умовах вторгнення росії в Україну, важливим аспектом життя людей є віра у свою безпеку. Але не важливо забезпечити економічну та екологічну безпеку, на яку негативно впливає війна. Тому важливо розуміти, наскільки небезпечна війна не тільки для життя людей, але й для національної економіки та екологічної ситуації в світі. Військові також потребують великих територій на суші та на морі для баз і установок або для тестування та навчання. Відповідно до наукових оцінок, військові зони займають приблизно від одного до шести відсотків загальної площі суходолу на планеті. Часто ці зони включають екологічно значимі ареали. Активності, що пов'язані з військовою підготовкою, призводять до накопичення відходів, деструкції ландшафтів та погіршення стану наземних та морських екосистем. Крім того, вони спричиняють хімічне забруднення та шумове забруднення внаслідок використання зброї, літальних апаратів та транспортних засобів [3].

Війна часто може стати головним поштовхом для розвитку зруйнованого війною міста. Відновлюючи міста, можна безпосередньо змінити міський простір, покращити туристичну інфраструктуру, а це може мати новий вплив на відновлення економіки країни. Сьогодні відновлення найзагальнішої інформації можна трактувати як комплекс спеціалізованих заходів щодо відновлення стійкості до хвороб у різних сферах господарської діяльності країни, забезпечення виробництва, забезпечення умов життя людей, внутрішніх і організаційних вимог. про інноваційні системи та технології [4].

Відновлення економіки має здійснюватися на положенні розробки спеціальних програм «пожвавлення» економічної діяльності країни, спрямовуючи всі зусилля на відновлення сфери внутрішнього туризму. Для відновлення економіки після збройного конфлікту, а також для відновлення та подальшого розвитку економіки певної території, для повернення населення та забезпечення відповідних умов для його проживання, необхідно розробити заходи, необхідні для вирішення різних соціальних проблем. Проблеми, викликані конфліктами, відновлення інфраструктури та її інтеграція з іншими регіонами країни, розробка механізму забезпечення ресурсами відновлення [5].

У більшості наукових праць загрози економічній безпеці розглядаються у зв'язку з різними галузями економіки. Проте через чинник глобалізації дослідження загроз економічній безпеці України та пошук шляхів їх усунення набувають сьогодні все більшої актуальності.

Найважливішою еколого-економічною проблемою економіки України є проблема раціонального використання земельних ресурсів, оскільки за рахунок ефективного використання земельних ресурсів можна вирішити проблеми, пов'язані з економічною безпекою, а також проблеми, пов'язані із забезпеченням продовольством безпеки. Воєнний стан підтримали в регіонах і по всій країні. Сучасні еколого-економічні проблеми, специфічні для України, виникають внаслідок військових дій і серйозно гальмують подальший економічний розвиток країни. У рамках еколого-економічного аналізу слід підкреслити, що всі екологічні проблеми, незалежно від конкретних галузей господарства, якими вони були породжені, тісно асоціюються з конкретною територією. У контексті масштабного військового вторгнення росії в Україну, було зафіксовано значні екологічні збитки, особливо у відношенні до аграрних ресурсів. Великі території землі зазнали руйнувань, забруднень та накопичення відходів [6, 7].

Література:

1. Мартиненко В. В. Загрози економічній безпеці України в контексті викликів глобалізації. *Економічний часопис-21*. 2011. Вип. 7-8. С. 39-40.

2. Бевз Т. А. Вплив глобалізації на утвердження національної ідентичності в умовах війни: виклики і загрози. *Українознавство*. 2022. № 3 (84). С. 8-26. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.3\(84\).2022.263588](https://doi.org/10.30840/2413-7065.3(84).2022.263588).

3. Більо І., Ткачук Ю. Еколого-економічні наслідки російсько-української війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-6>.

4. Королюк С., Малюта Л. Перспективи післявоєнного відновлення внутрішнього туризму в Україні. *Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, діджиталізація та інновації* : зб. тез доповідей II міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 23-24 листопада 2022 р.) Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2022. С. 156-159.

5. Ангурець О., Хазан П., Колесникова К., Куц М., Чернохова М., Гавренек М. Наслідки для довкілля війни росії проти України. Київ : ГО «Зелений Світ – Друзі Землі», 2023. 84 с. URL: <https://cleanair.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/cleanair.org.ua/war-damages-ua-version-04-low-res.pdf>

6. Марценюк Л., Гненний М., Фурфаро Р. Розробка напрямів відновлення туристичної сфери України з урахуванням світових інновацій. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 339-345. DOI: <https://10.31733/2078-3566-2023-1-339-345>.

7. Зозуля І. В. Глобальний, регіональний та національний виміри російсько-української війни. *Форум права*. 2023. Вип. 1. С. 52-67. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7016665>.

Abstract: The main global world challenges are considered. Today's ecological and economic problems are related to the problem of Ukraine's economy and the problem of rational use of land resources, which arise as a result of military operations and seriously inhibit the further economic development of the country.

Key words: global challenges, globalization, environmental threat, economic security.

ПОРІВНЯННЯ ПОДАТКІВ І ЇХ СТАВОК В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ

БУРКОВСЬКА Алла,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

МОЛОГІНА Тетяна,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, групи Ф 3/1,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: досліджено види сплачуваних податків в Україні та Польщі; розкрито особливості обчислення податкових ставок в Україні за акцизним, екологічним, єдиним податками, рентною платою, митом і податком на майно; наведено в табличній формі порівняння ставок за основними видами податків в Україні та Польщі; висвітлено